

Конституція
для всіх:

і великих,
і малих

УДК 821.161.2
Ч 69

Ілюстрації
Ірина Шаганян

Читай В.

Ч 69 **Конституція для всіх: і великих і малих/Володимир Читай.** – Львів:
ВД «Панорама», 2021.–148 с.

ISBN 978-617-7227-65-5

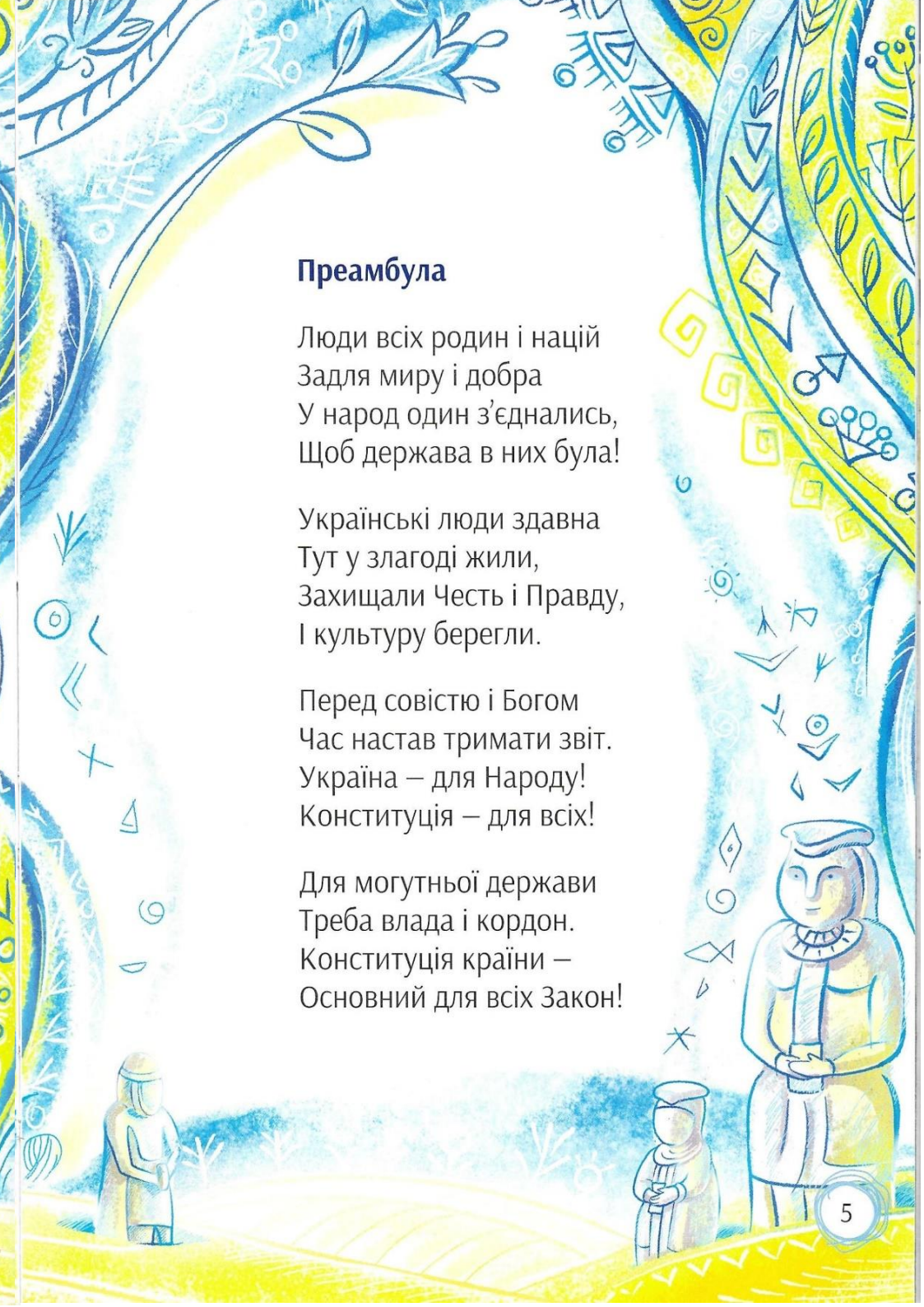
Конституція – Основний Закон України, за яким живе країна. Конституція визначає основи держави, головні права та обов'язки людини, організацію влади. З Конституції починається правова освіта, що формує свідомого громадянина. Перша в Україні віршована Конституція дає дітям уявлення про її зміст та найважливіші положення.

Формат 70x100/16. Папір крейдований.
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 12,26
Замовлення № 1518. Наклад 200 прим.

ТЗОВ «Видавничий дім «Панорама», 79011, м. Львів, вул. Д. Вітовського, 25/10
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №591 від 07.09.2001
Тел. (032) 297 06 76, e-mail: romanzukc@gmail.com

Конституція для всіх: і великих, і малих

Преамбула

Люди всіх родин і націй
Задля миру і добра
У народ один з'єднались,
Щоб держава в них була!

Українські люди здавна
Тут у злагоді жили,
Захищали Честь і Правду,
І культуру берегли.

Перед совістю і Богом
Час настав тримати звіт.
Україна – для Народу!
Конституція – для всіх!

Для могутньої держави
Треба влада і кордон.
Конституція країни –
Основний для всіх Закон!

Стаття 2

На своїй землі країна
Свій встановлює Закон.
Суверенна Україна
Має владу і кордон.

Недоторкана і цільна
Територія у нас.
Україна – міцна, сильна,
Навіть клаптя не віддасть!

Стаття 3

Україна – Батьківщина!
Як сім'я для нас усіх.
Найцінніше – це Людина,
Її щастя, її сміх,

Її спокій і здоров'я,
Її гідність і права!
Ось що значить Україна
Соціальна, правова!

Захист прав, свобод людини
Для держави – головне!
І вона відповідає
Перед нею за усе!

Стаття 4

Україна – Рідна Мати!
Кожен з нас – її дитя!
Цей зв'язок не розірвати,
Він триває все життя!

Ти родився в Україні,
Ти тепер – громадянин!
Громадянство для людини
Значить ти – держави син!

Захищай її як Мати
І в образі не давай!
Ти щасливим можеш стати
Тільки тут! Запам'ятай!

Стаття 5

Демократія – це значить
Все вирішує народ!
Незалежності і влади
Він – єдине джерело!

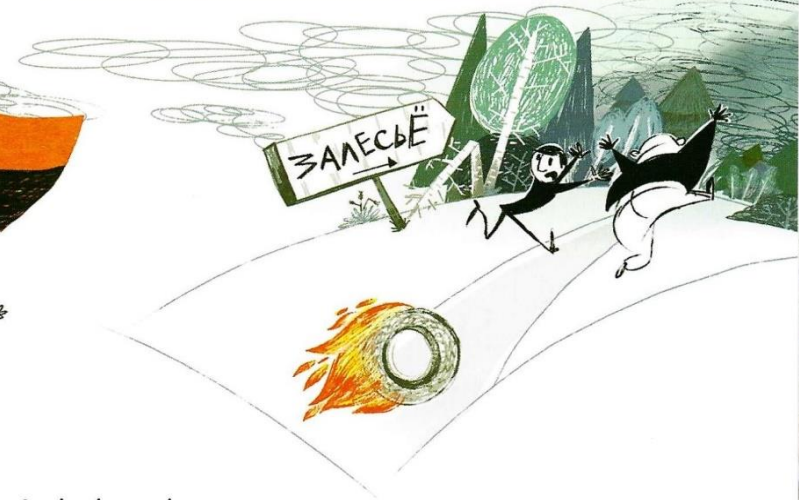
У республіці немає
Ні панів, ні королів!
Владу люди обирають
Як своїх представників.

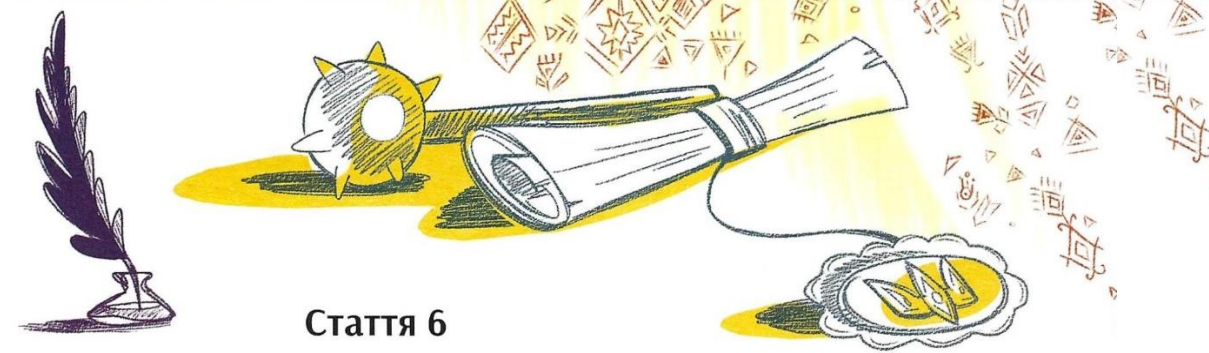

І від імені народу
Вони правлять певний час.
Депутатом всенародним
Може бути кожен з нас!

Якщо хтось про це забуде,
Народ вийде на Майдан!
Нагадають швидко люди,
Хто в країні справжній пан!

Тухлі яйця, помідори
Узурпатору в лице!
Як побачить гнів народний,
Сам злякається! Втече!

Стаття 6

Щоб ніхто народну владу
Сам-один не захопив,
Гетьман Орлик усю владу
На три гілки розділив!

Конституцію для війська
Він найперший написав
І старшині Запорізькій
Поділ влад заповідав.

Перша влада – це закони,
Чесні правила для всіх.
Це права і заборони,
Щоби кожен жити міг.

Щоб і бідний, і багатий,
І великий, і малий
Могли рівні права мати!
Цей закон є головний!

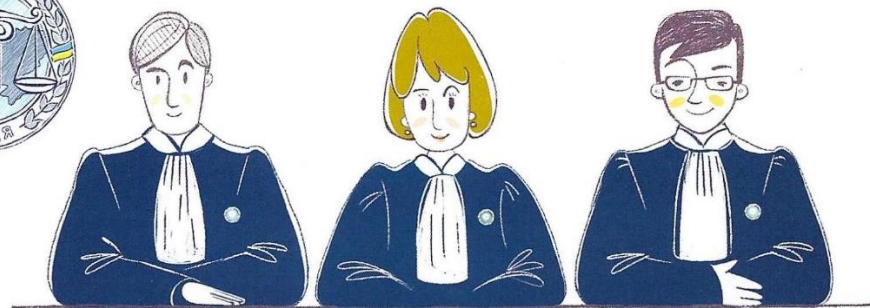
Владу цю Верховній Раді
Дав на виборах народ.
Обирають депутатів
Всіх на п'ятирічний строк.

Другу владу – виконавчу,
Народ уряду надав.
Він керує всім, все бачить
І веде багато справ!

Уряд має міністерства.
На чолі – прем'єр-міністр.
Стежить за порядком зверху,
Має справи головні.

Над усім – Судова Влада!
Хто правий, хто не правий,
Де брехня, а де є правда,
Скаже вирок судовий!

Суд розгляне суперечку,
І заслухавши сторін,
Суд розсудить усіх чесно
І припинить давній спір.

Як народ живе по правді,
Щастя він не омине!
Конституція і право –
ЦЕ НАЙВИЩЕ, ГОЛОВНЕ!

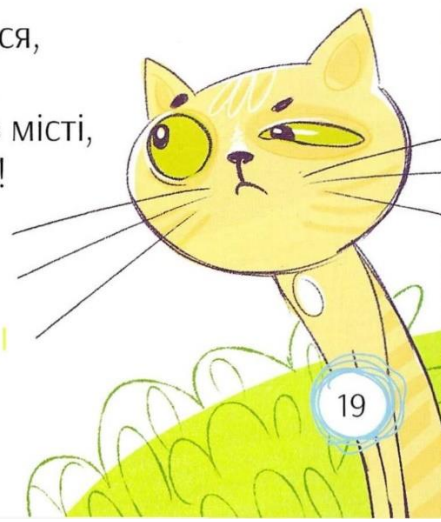

Стаття 7

Самоврядування міста –
Значить, що воно – твоє!
Кожен з нас – господар міста,
Де працює і живе.

Не чекай, а сам берися,
Прибирай і не сміти!
Тільки там порядок в місті,
Де живуть такі, як ти!

Стаття 8

Що найбільшу силу має
Й над законами стоїть?
Конституція! Всі знають,
Що вона – найвище всіх!

Конституція – молитва!
Оберіг на все життя!
Хочеш чесно в світі жити?
Конституцію вивчай!

Стаття 9

На планеті майже двісті
Незалежних є країн.
Самоврядних, самостійних,
Рівноправних між усіх!

В кожній свої кордони,
Влада, суверенітет,
Конституція, закони
І в людей авторитет.

Між державами для миру,
Щоб не виник гострий спір,
Україна укладає
Міжнародний договір.

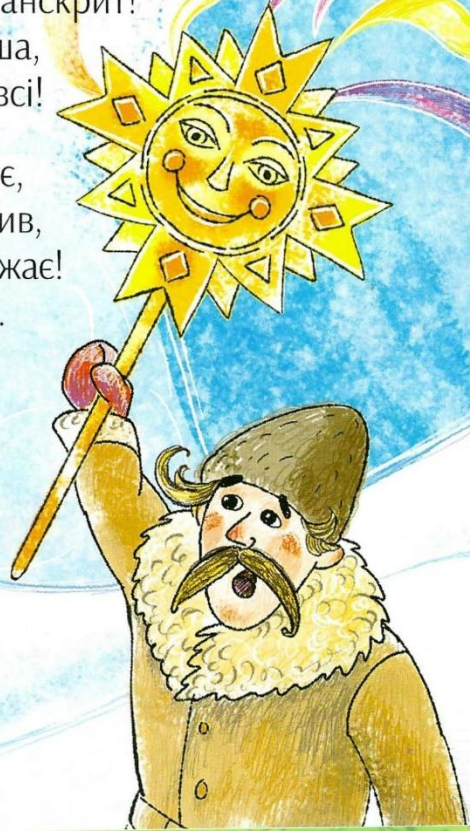
Стаття 10

В Україні українці
Вже живуть сім тисяч літ.
У Карпатах пасли вівці
І збирали дикий глід.

Але в хаті українській
Добре рідним і гостям.
Ми веселі та гостинні,
Як не роблять шкоди нам.

Наша мова – найдавніша,
Старша навіть за санскрит!
У державі головніша,
Найважливіша за всі!

А як хтось її не знає,
Якщо тато не навчив,
Хай говорить, як бажає!
Це дозволено усім.

Стаття 11

Усі люди України,
Всі разом – один народ!
Різне в кожного коріння,
Але нас з'єднав тут Бог!

Пам'ятай своє коріння
І традиції батьків.
Пам'ятай, що Україна –
Дім наш спільний на віки!

Стаття 12

Українці за кордоном
Хоч давно уже живуть,
Всі вивчають рідну мову,
Її спадок бережуть!

Але й далі ми єдині
І душа у нас одна.
І культура українська
За кордоном розквіта!

Стаття 13

Земля, надра і долини,
Море, ріки і ліси –
Все народне, українське
І належить нам усім!

Попіклуйся про природу –
Це твоє, Громадянин!
Ти – це часточка народу!
Власник лісу і долин!

Ти господар в цьому домі.
І про це не забувай!
Коли будеш на природі,
То сміття не залишай!

Стаття 14

На початку плину часу
Батько Ор поля зорав,
Плуг, ярмо, сокиру, чашу
Він синам заповідав!

Бережіть лани широкі,
Де зерно дало врожай,
Де могутній тур дворогий
Вперше людям плуг тягав!

Ця земля – найкраща в світі,
Найплідніший в світі ґрунт!
Хліборобам-українцям
Дарував її Перун!

Наші землі – наша слава!
Прогодують увесь світ!
Кожен хай запам'ятає
Батька Ора заповіт!

Стаття 15

Україна – не в'язниця!
Кожен вільний у думках.
Можеш ними поділитись
У листах чи на словах.

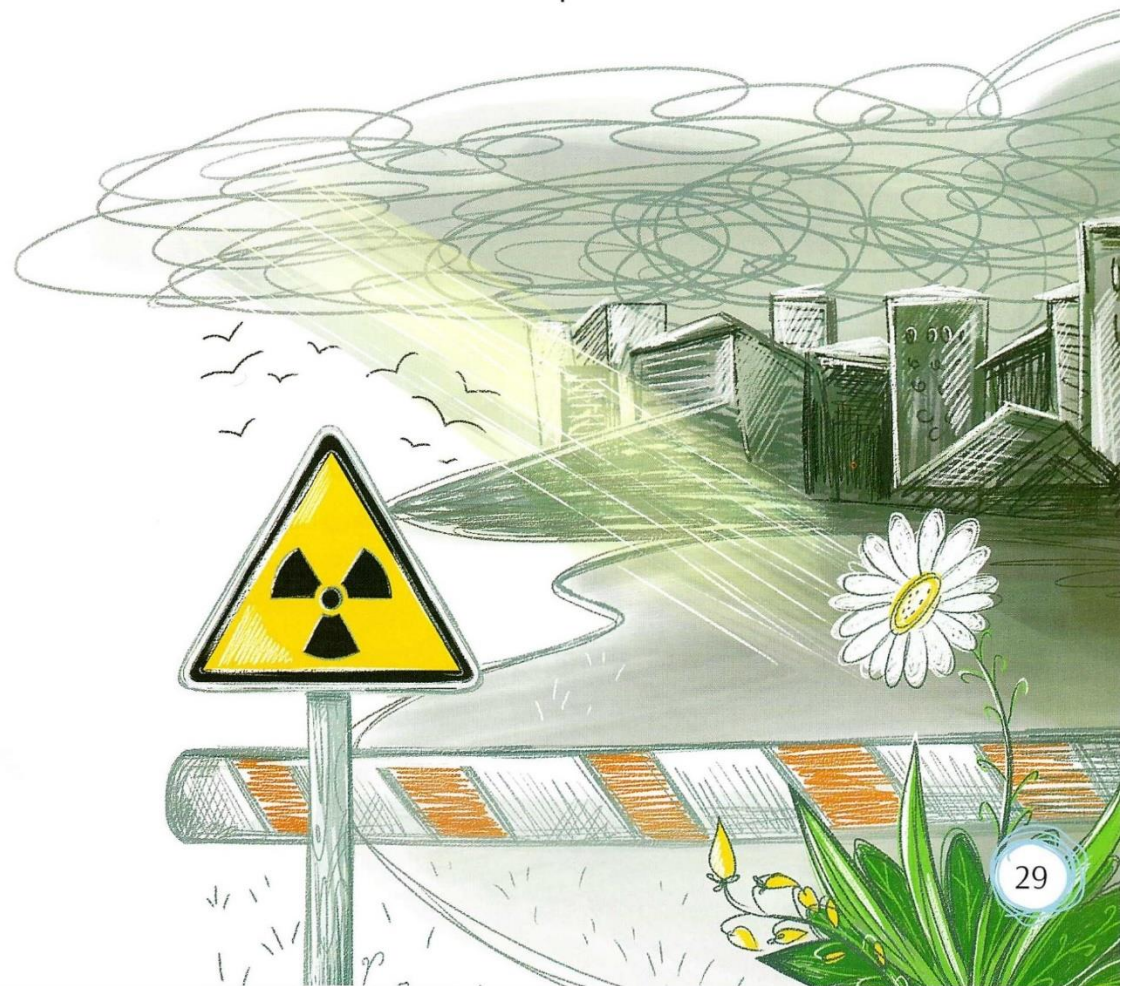
Говори у мікрофони,
Що на серці і в душі!
І ніхто не заборонить,
Що сказати ти хотів.

Як розвинути країну?
Знаєш? Пропонуй і дій!
Завтра ти прийдеш на зміну.
Шлях країни – вибір твій!

Стаття 16

Щоб не вибухнув Чорнобиль,
Щоб не сталось знов біди,
Дбати треба про природу,
Про озера і річки!

Екологія – це небо,
Чисте море і ліси.
Берегти природу треба,
А як ні – то горе всім!

Стаття 17

Незалежність і кордони
Україна захистить!
Збройні Сили оборону
Розгорнуть в потрібну мить!

Кожен стане за державу,
Відсіч дати ворогам!
Україна – нездоланна!
Батьківщина усім нам!

Армія – це оборонці,
Воїни, захисники!
Це найбільш сміливі хлопці,
Це герої на роки!

Стаття 18

Із державами у світі
В Україні договір:
Вигідна усім співпраця,
Допомога, дружба, мир!

Україна прагне миру
І добробуту усім!
Щоби люди жили вільно
І щасливі щоб були!

Як біда когось спіткає,
Україна тут як тут!
Гвинтокрили відлітають,
Допомогу їм везуть!

Стаття 19

Людам воля і свобода!
Хто як хоче, так живе!
І ніхто не заборонить,
Бо свобода – головне!

А чиновник завжди буде
Жити як Закон велить!
Конституція усюди
Українців захистить!

Стаття 20

Щоб завжди могли впізнати
Україну з-між усіх,
Синьо-жовтий древній Прапор
На жердині майорить!

Синій – то безкрайне небо!
Жовтий – жито на ланах!
Сяє Прапором Державним
Україна золота.

А над горами і вище
Український чути Гімн!
Пісню цю Павло Чубинський
Українцям заповів!

А Вербицькому Михайлу
Господь музику послав!
«Ще не вмерла...» кожен знає,
Рідний Гімн не раз співав!

Гімн України

*Павло Чубинський, автор слів
Михайло Вербицький, автор музики*

Ще не вмерла України ні слава, ні воля.
Ще нам, браття українці, усміхнеться доля.
Згинуть наші вороженьки, як роса на сонці,
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Станем, браття, в бій кривавий від Сяну до Дону,
В ріднім краю панувати не дамо нікому;
Чорне море ще всміхнеться, дід Дніпро зрадіє,
Ще у нашій Україні доленька наспіє.

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

А завзяття, праця щира свого ще докаже,
Ще ся волі в Україні піснь гучна розляже,
За Карпати відоб'ється, згомонить степами,
України слава стане поміж ворогами.

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

На Гербі князівський сокіл
Понад тисячу років.
Сокіл – символ-оборонець,
Український оберіг!

ГЕРБ
України

Місто Київ – це столиця
Із далеких ще часів!
Приїжджайте й подивіться
Місто квітів і лісів!

Тут Дніпро могутній, славний,
Сяють сонцем купола!
Тут місця, де Русь прадавня
Християнство прийняла!

Стаття 21

Усі люди вільні й рівні
В своїй гідності й правах!
Конституція це каже
Нам у перших же рядках!

Ці права з тобою будуть
Цілий вік, усе життя!
Невід'ємні, непорушні
Для людей і громадян.

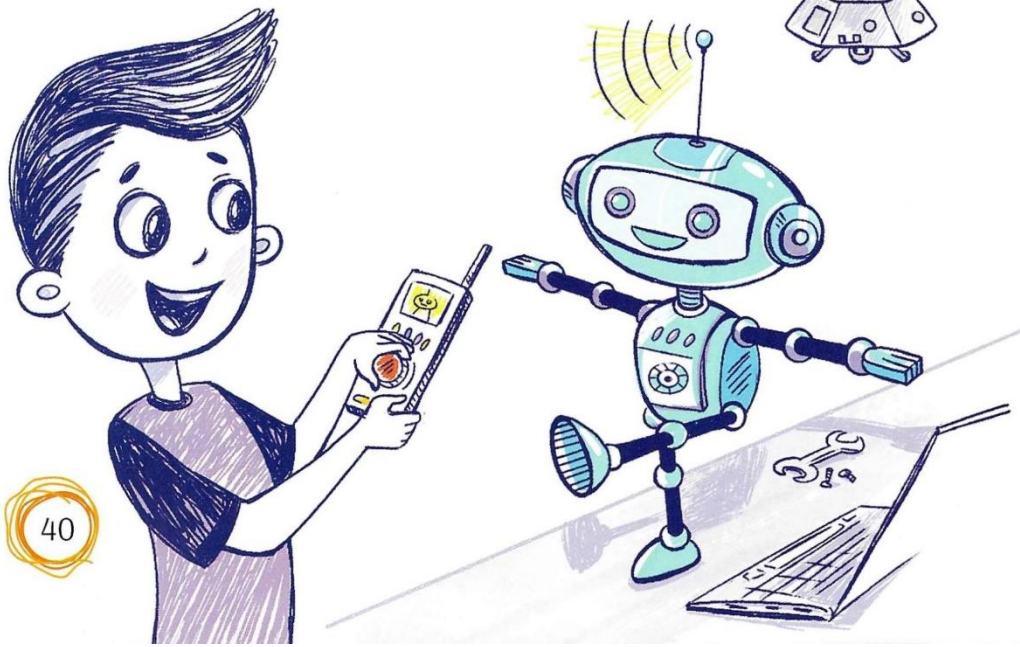

Стаття 22

Право – це твоя можливість,
Це свобода жити так,
Як ти сам собі хотів би!
Обирати власний шлях!

Конституція не містить
Списку всіх свобод і прав.
Тут права найголовніші,
Щоб ніхто не скасував!

Якщо змінюють закони
Чи приймаються нові,
То права людські й свободи
Попередній мають зміст.

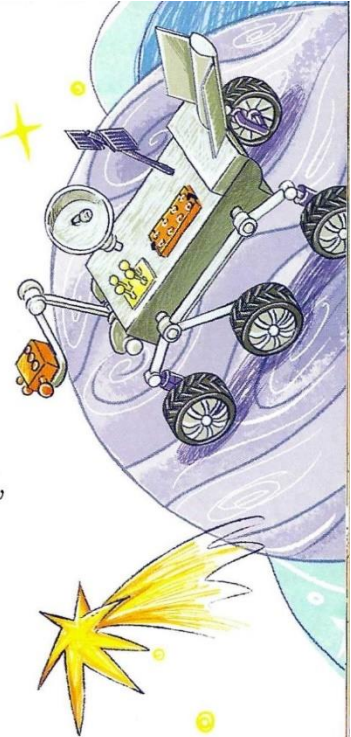
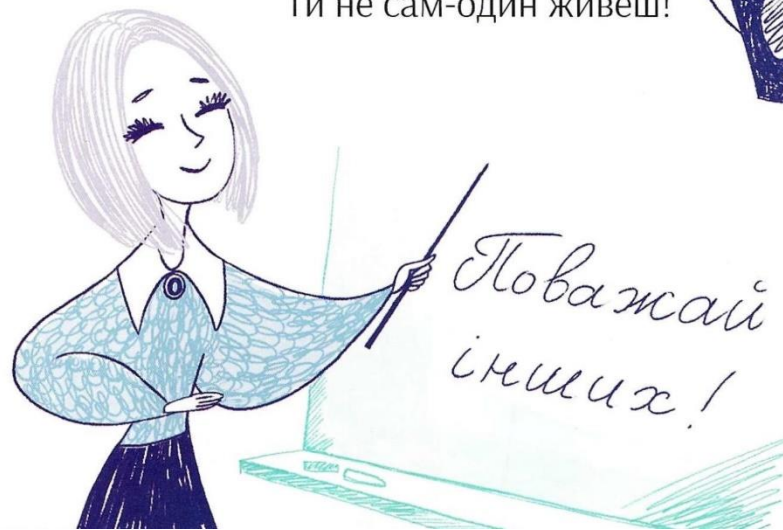
Стаття 23

Кожен може розвиватись
Вільно як захоче сам,
Може ким завгодно стати
Завдяки своїм думкам!

Вільний ти! Роби, що хочеш,
Але добре пам'ятай:
Головне – нікому шкоди
І ніде не завдавай!

Пам'ятай, що є навколо
Біля тебе люди теж!
Що б було, якщо би кожен,
Що хотів робив без меж?

Ця межа одна-єдина!
Правило є золоте:
Пам'ятай, що в Україні
Ти не сам-один живеш!

Стаття 24

В Україні усі рівні
І закон – один для всіх.
І права конституційні
Мають громадяни всі.

В нас немає привілеїв
Незалежно від ознак.
Конституції байдуже
Чи заможний, чи бідняк.

Рівність жінки й чоловіка
І дорослих, і дітей.
Колір шкіри, вік, освіта...
Всі права – для всіх людей!

Стаття 25

Громадянства не позбавлять.
Але сам громадянин
Може вийти з громадянства,
Якщо сам так захотів.

Громадян не виганяють,
Ворогам не видають!
Україна захищає!
В цьому громадянства суть!

Стаття 26

В іноземців в Україні
Є такі самі права.
Бо походження людини
На права їх не вплива.

На притулок мають право,
Коли лихо чи біда
У країні їх спіткала
Чи примусила війна.

Стаття 27

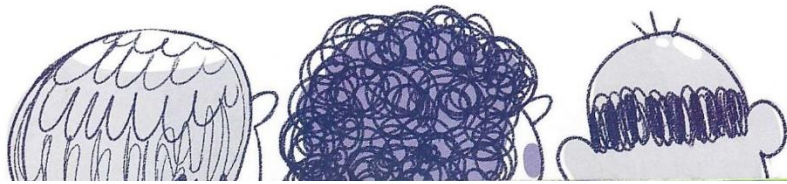
Кожен має право жити!
Це ніхто не відбере.
Має право боронитись
Чи зі зброєю, чи без.

Стаття 28

Гідність кожного в повазі,
Люди є завжди людьми.
Злодій має теж це право
Незалежно від вини.

Скасували смертну кару.
Смертю відає Господь
І жорстоке катування
Припинив давно Закон.

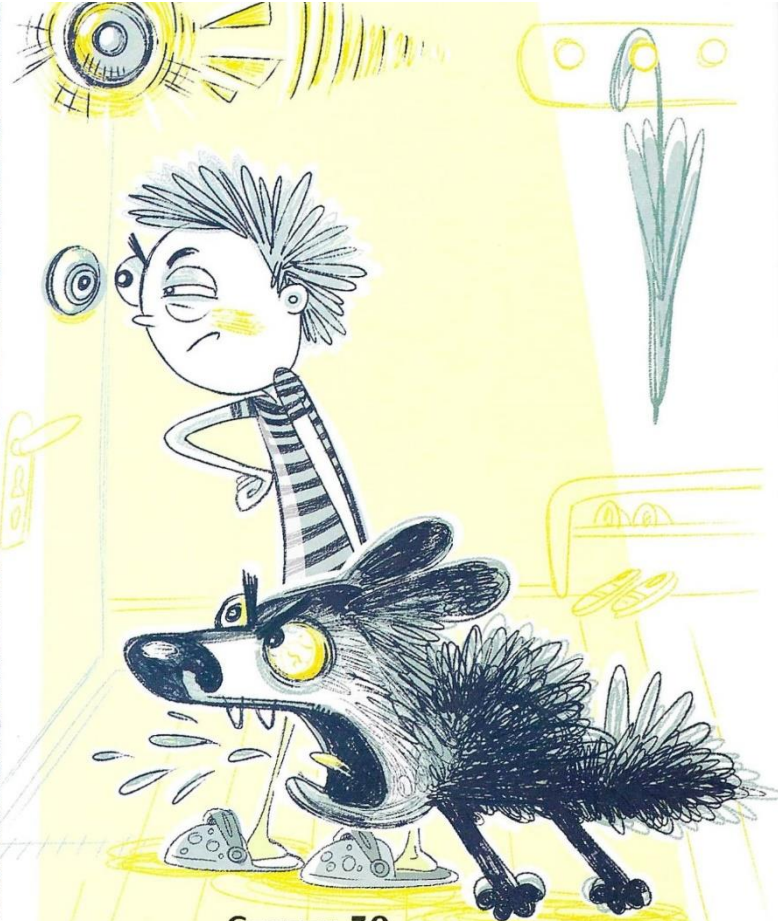
Стаття 29

Кожен вільний! І свободу
У людей не забереш!
Тільки суд один лиш може
Ув'язнити під арешт.

У нагальному випадку,
Щоби злодій не утік,
Три доби його під варту
Можна взяти без судів.

Але треба пояснити
Про причину і права.
І родині подзвонити,
Щоб знайшла захисника!

Стаття 30

Ти господар свого дому!
Кого хочеш пропускай,
А не хочеш, то нікому
І дверей не відчиняй!

Тільки з рішенням судовим
Можуть вдертися додому!
А без суду – винятково
Щоб людей урятувати,
Чи злочинця упіймати, –
Це важливо й терміново!

Стаття 31

Право є на таємниці
В телефонах і листах.
Конституцію порушив,
Хто без дозволу читав.

Стаття 32

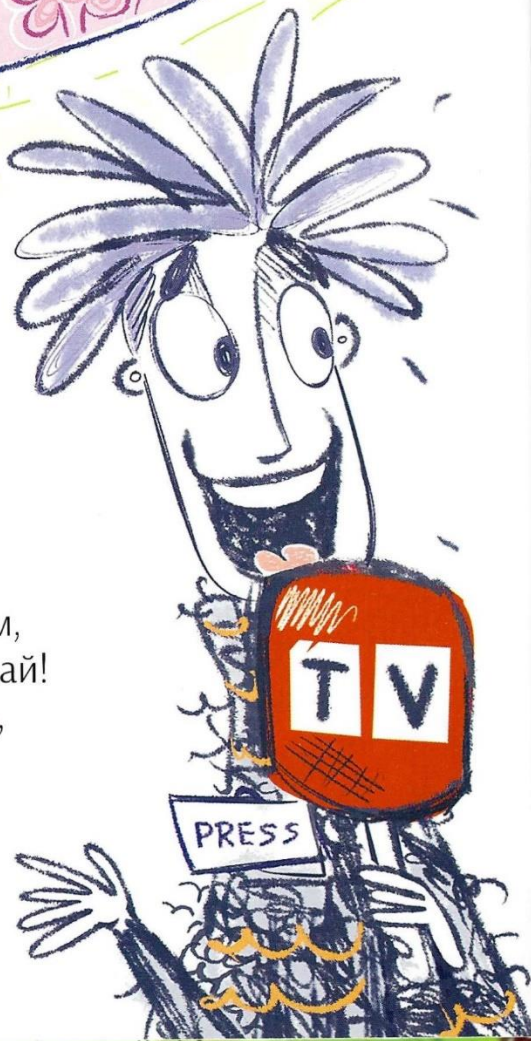
Заборонено втручання
В особисте та в сім'ю.
І в чужому копирсання
Я також не визнаю!

Стаття 33

У великій Україні
Є багато міст і сіл.
Право кожної людини
Жити там, де захотів!

Можна жити за кордоном,
Скучив – вільно приїжджай!
А як хтось це заборонить,
Конституцію згадай!

Стаття 34

Власну думку, своє слово
Виразити можуть всі!
У книжках, статтях, промовах,
В інтерв'ю і у пості.

Вільно можна спілкуватись
З ким завгодно і про все!
Але можна й промовчати!
Іноді згадай про це!

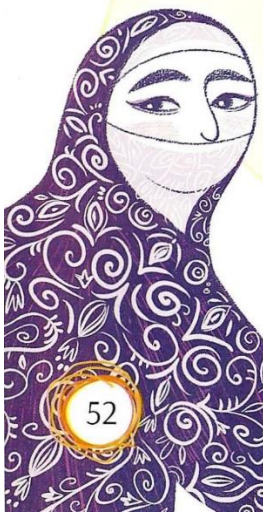

Стаття 35

Право вірити у Бога
Чи не вірити в богів.
Церква – не обов'язкова!
Ходить той, хто захотів.

Мусульмани і мормони,
Християни всіх церков
Можуть жити за законом,
Який дав їм їхній Бог!

Але треба нагадати,
Якщо хтось не зрозумів,
Від законів не звільняє
Віра в Бога чи богів.

Стаття 36

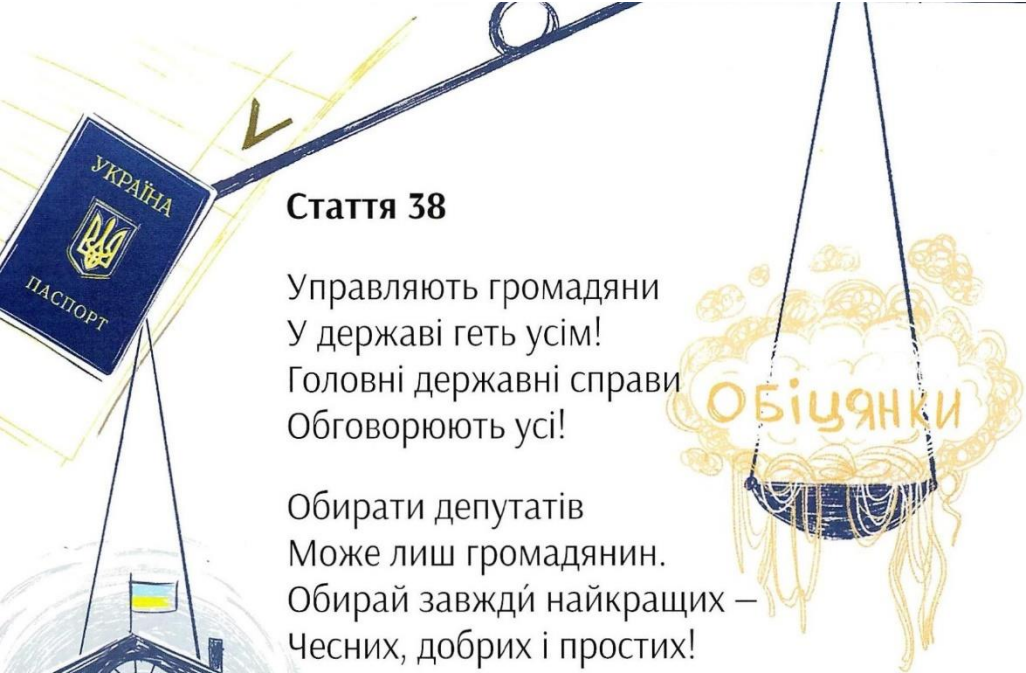
Люди можуть об'єднатись
Як цікаво їм разом.
Краще спільно працювати,
Добре й весело гуртом.

Партії – для депутатів,
Профспілки – працівникам!
Кожен може приєднатись
Або бути тільки сам.

Стаття 37

Заборонено єднання
Для насильства та війни,
На державу посягання
З будь-якої сторони.

Стаття 38

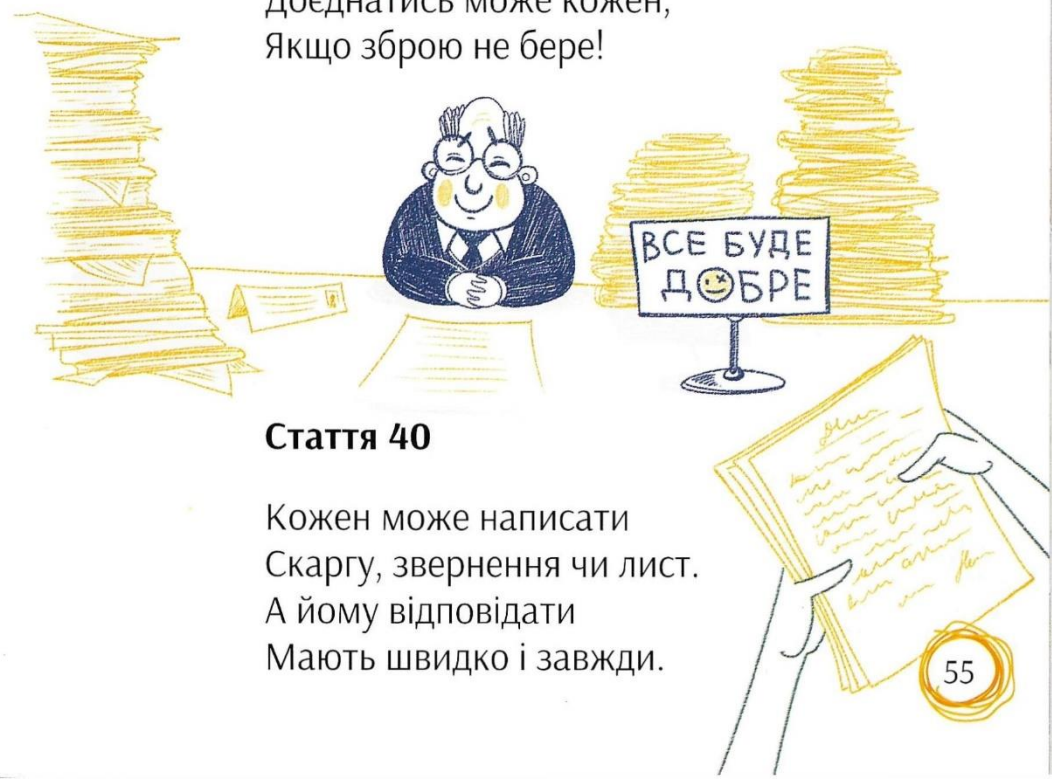
Управляють громадяни
У державі геть усім!
Головні державні справи
Обговорюють усі!

Обирати депутатів
Може лиш громадянин.
Обирай завжди найкращих –
Чесних, добрих і простих!

Стаття 39

Демонстрації, походи,
Збори, мітинг чи протест –
Доєднатись може кожен,
Якщо зброю не бере!

Стаття 40

Кожен може написати
Скаргу, звернення чи лист.
А йому відповідати
Мають швидко і завжди.

Стаття 41

Кожен має власні речі,
Має право на майно!
Непорушне і священне,
Й недоторкане воно!

Володій і користуйся,
Тільки шкоди не роби!
І чужого не привласнюй,
Як не хочеш до тюрми!

Стаття 42

Можеш бізнес розпочати,
Але ним не зловживай!
Добросовісно і чесно
Виробляй і продавай!

Стаття 43

Маєш право працювати,
Заробляти на життя.
Обирай собі роботу,
Але примусу нема!

Стаття 44

Хто працює, той на захист
Трудових та інших прав.
Може вільно страйкувати,
Щоб роботодавець знав!

Стаття 45

Маєш право відпочити
Як своє відпрацював,
Бо відпустку на три тижні
Всім закон гарантував!

Стаття 46

Якщо хтось в біду потрапить
Без роботи і грошей,
Є в нас соціальний захист
Для стареньких і дітей.

Допоможуть із грошима,
І роботу підберуть,
Бо держава – для людини!
І людину бережуть!

Стаття 47

Житло кожен може мати,
Збудувати чи в кредит.
Від держави – безоплатно,
Якщо чергу відстоїть!

Стаття 48

Кожен має право мати
Харчування і житло,
Щоб себе прогудувати
І в сім'ї щоб теж було!

Стаття 49

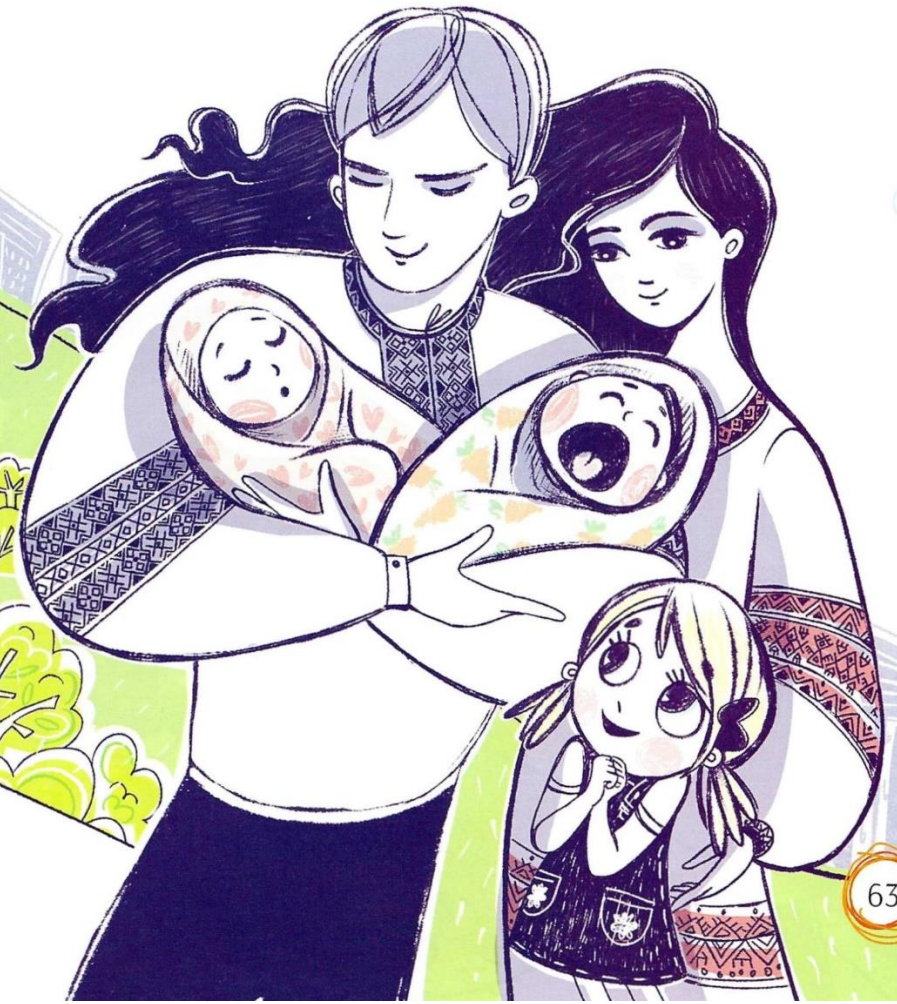
Безкоштовна допомога
У лікарнях для усіх.
Кращі ліки – спорт, природа,
Вітаміни, щирий сміх!

Стаття 50

Є ще право на безпечне
Середовище життя!
Екоїжа, екоречі –
Ні відходів, ні сміття!

Стаття 51

Дві закохані людини
Мають право на сім'ю.
Мають право на дитинку,
Навіть можуть не одну!

Стаття 52

Діти рівні між собою,
Вік і стать – не головне!
На насильство заборона –
У дітей права теж є!

Стаття 53

Є ще право на освіту.
Школа, коледж, інститут,
Вчителі нам мудрість світу
Безкоштовно віддають.

Стаття 54

Гарантується свобода
Для поетів, співаків!
Витворяйте, що завгодно!
Не шкодуйте творчих сил!

Збагати свою культуру,
Напиши красивий вірш
Чи зліпи якусь скульптуру.
Щось іще! Тобі видніш!

Стаття 55

Всі права і всі свободи
Захищаються судом.
Кожен скаргу дати може
Щоб боротися зі злом.

Стаття 56

Як держава випадково
Свій порушує закон,
Відшкодує шкоду сповна
Без найменших перепон!

Стаття 57

Кожен має право знати
Про закони і права,
Конституцію вивчати
Має кожна голова.

Хто закони поважає,
Той країні рідний син.
Конституції не знаєш —
Ти в державі як чужий!

Стаття 58

Всі нові закони мають
Силу діяти вперед,
І вони не покарають
За вже скоєне старе.

Та якщо закон скасує
Чи пом'якшить ту вину,
Цей закон суд застосує,
Хоч той день уже минув.

Стаття 59

Громадяни України
Мають ще багато прав,
Але досить для людини
Навіть тих, які назвав!

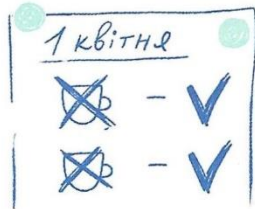
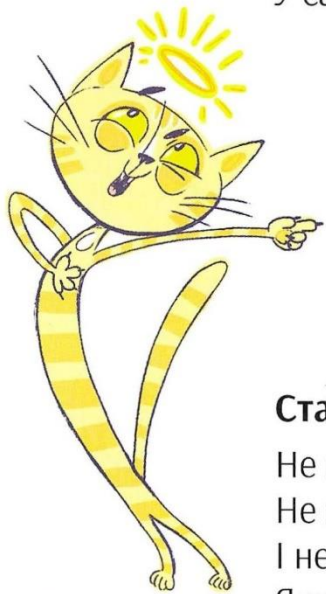
Коли треба нам порада
Професійна, правова,
Треба йти до адвоката —
Правника-захисника!

Стаття 60

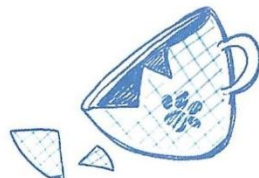
Якщо хтось тобі накаже,
Щоб ти зло комусь зробив,
Відмовляйся! І одразу
У поліцію дзвони!

Щоб злочинця покарати,
Набирай скоріш 102!
Телефон цей має знати
У садочку дітвора!

Стаття 61

Не карають за щось двічі,
Не карають за чуже,
І нема вини довічно,
Якщо кару мав уже.

Стаття 62

Кожен є невинуватим
Й покарання не несе,
Доки вироку немає,
Доки Суд не скаже це!

Всі підстави звинувачень
Хай доводить прокурор!
Не доводь невинуватість —
Знай, що є такий закон!

Тільки докази законні
Хай провину доведуть,
На припущеннях не може
Ґрунтувати вирок Суд.

Стаття 63

Можеш правди не казати
Ні про себе, ні рідню,
Можеш просто промовчати,
Ніби язика ковтнув!

Поліцейські, прокурори
В Справедливому Суді
Не примусять говорити,
Якщо сам не захотів.

Кожен може захищатись
Від пред'явлених підозр.
Є для цього адвокати —
Кращий засіб від погроз!

Хто засуджений, теж має
Рівні з іншими права.
Як у вирокі немає,
Що обмежено права.

Стаття 64

Всі права конституційні
Є у кожного із нас!
Їх обмежити можливо
Тільки у воєнний час.

Стаття 65

Прав людини у суспільстві
Без обов'язків нема!
Захищай, шануй Вітчизну! –
З Конституції слова.

Стаття 66

Є обов'язок природу
І культуру берегти,
Поважати рідну мову,
Давні звичаї батьків.

Стаття 67

Кожен сплачує податки –
Це частинка від платні!
Кожен як своє заплатить,
Будуть гроші у казні!

Стаття 68

Конституцію народну
Прочитай і все збагни!
Як не знатимеш закону,
Це не звільнить від вини!

Розділ Вибори. Референдум

Стаття 69

В незалежній Україні
Волю здійснює народ.
Голос кожної людини —
Ось де влади джерело!

Є три способи відомі
Волю чути громадян:
Референдум всенародний,
Чесні вибори, Майдан.

Стаття 70

Обирати має право
Тільки хто громадянин,
Бо держава — спільна справа
Її дочок і синів.

Треба мудрий розум мати,
Щоб не вибрати біду.
Діти і недієздатні
Тож на вибори не йдуть!

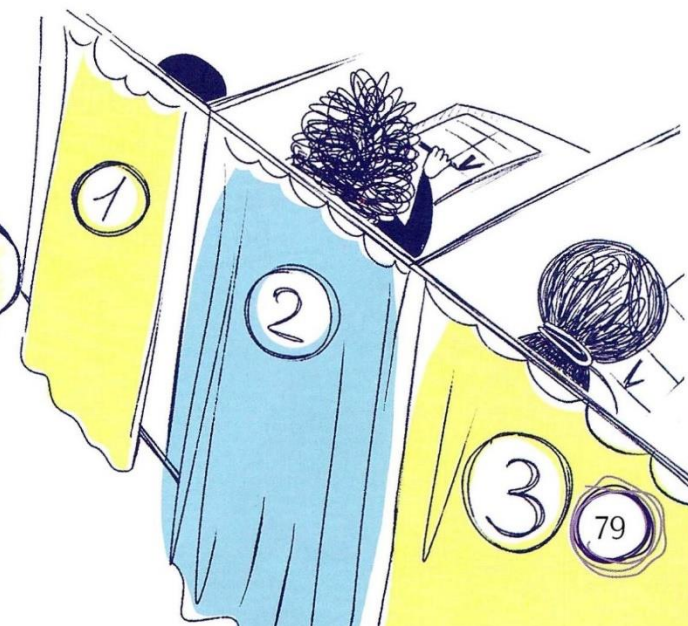

Стаття 71

Чесні вибори — основа!
Депутати, президент —
Обираються народом.
Кожен має бюлетень.

Чесні вибори в країні.
Кожен обирає сам!
Це велика таємниця
Хто і як голосував!

Порахують бюлетені,
Й оголосять результат.
Більшість — й стане президентом
Чи народним депутатом
Переможець-кандидат!

Стаття 72

Референдум – вища влада
З найважливіших питань!
Кожен дасть свою пораду,
Як парламент запитав.

Стаття 73

Щоб кордони поміняти,
Територію змінить,
Треба кожного спитати,
Референдум провести.

Але іноді буває
Про довіру від людей
Президенти забувають,
Хочуть влади і грошей!

І тоді Майдан народний
Всіх до Києва збере!
Захистить народ свободу,
Бо свобода – головне!

Стаття 74

Але в справах про податки,
Про амністію, бюджет
Референдуму немає,
Це в народі не питають.
Це єдина з усіх меж.

Стаття 75

У Верховній Раді гамір –
Обговорюють проєкт!
Депутати мають намір
Вивчити докладно текст.

Три проєкти невідкладно
Вніс до Ради президент,
Тільки Рада має владу,
Щоб законом став проєкт.

Стаття 76

Тут обранці від народу
Зібралися звідусіль.
Мають право взяти слово,
Щоб переконати всіх!

Їх обрали на п'ять років,
Їм довірився народ,
Щоб вони закони добрі
Ухвалили за цей строк!

Стаття 77

Строк мине, настане жовтень
І в останню із неділь
Будуть вибори чергові,
Скаже кожен, що зробив!

Чесний був – народ це бачив!
А нечесному – ганьба!
Депутатом не призначать,
Коли совісті нема!

Стаття 78

Депутат народу служить
І не має інших справ.
Депутат п'ять років служби
На сторожі наших прав!

5 років

Стаття 79

Україні бути вірним
Присягає депутат,
Дбати про добро країни
І про кожного із нас!

Всі закони шанувати,
Конституцію, права! –
Промовляють депутати
Урочисті ці слова.

Стаття 80

Голосує «за» чи «проти»
Як вважає, депутат!
І ніхто не має права
За слова, якщо це правда,
Депутата покарати!

Стаття 81

Як засудять депутата
Чи здоров'я підведе,
Чи утратить громадянство,
З депутатів він іде.

Стаття 82

Дві третини депутатів
(як обрали триста їх) –
Й Рада може працювати.
Най-найстарший всіх вітає,
Керівництво обирають
І до справ усі взялись!

Стаття 83

Щоб узгодити як далі
Україну повести,
Депутати об'єднались
В коаліцію не менше
Двохсот двадцяти шести!

Стаття 84

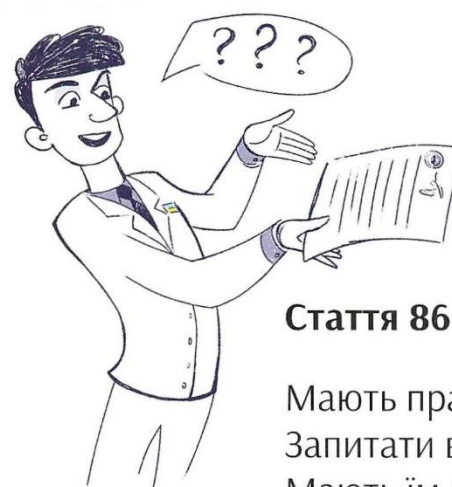
Має сам голосувати
Кожен в Раді депутат.
І комусь це доручати
Він не має жодних прав!

Стаття 85

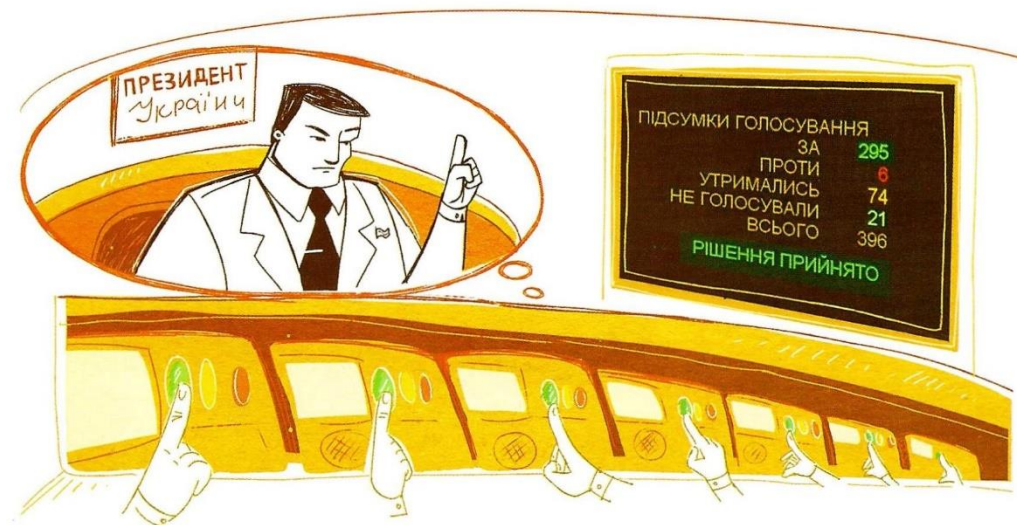
Рада уряд пропонує,
Рада схвалює закон,
Президента усуває,
Якщо зрадив він народ.

Референдуми, закони,
Курс держави і бюджет,
Мир, війна і оборона –
Це завдання Ради теж!

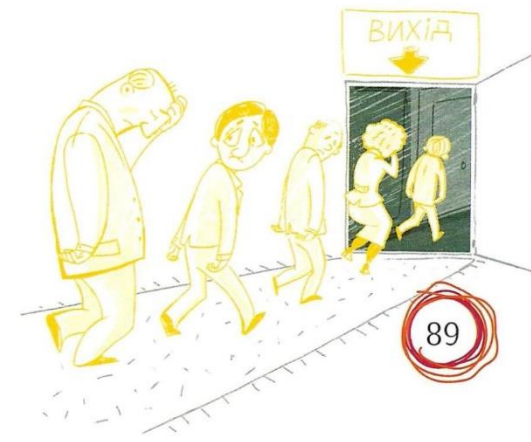
Стаття 86

Мають право депутати
Запитати всіх про все!
Мають їм відповідати
Швидко й чесно – головне!

Стаття 87

Якщо уряд не працює,
У відставку він іде!
Президент запропонує,
Рада голосує це!

Стаття 88

На засіданнях у Раді
Всім керує голова.
Як все організувати,
Як закони розглядати,
Кому слово й коли дати, —
Це його лише права.

КОМІТЕТИ

Стаття 89

Рада має комітети —
Там і пишеться закон.
У дискусії відвертій
Кожне речення в проєкті
Розбирають аж до ком.

Стаття 90

Якщо Рада не працює,
Бо не може, тридцять днів
Або уряд не формує,
Коаліцію руйнує, —
Президент збирає всіх.

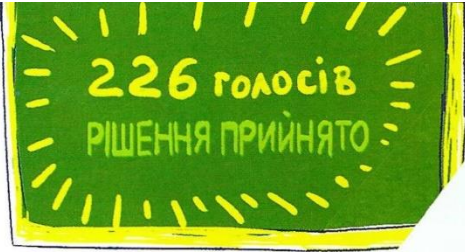
Закликає депутатів
Схаменутись й працювати.
А якщо і після цього
Не працюють вони знову,

Президент Верховну Раду
Припиняє достроково.
Хай народ нову, дієву
Обере позачергово!

Стаття 91

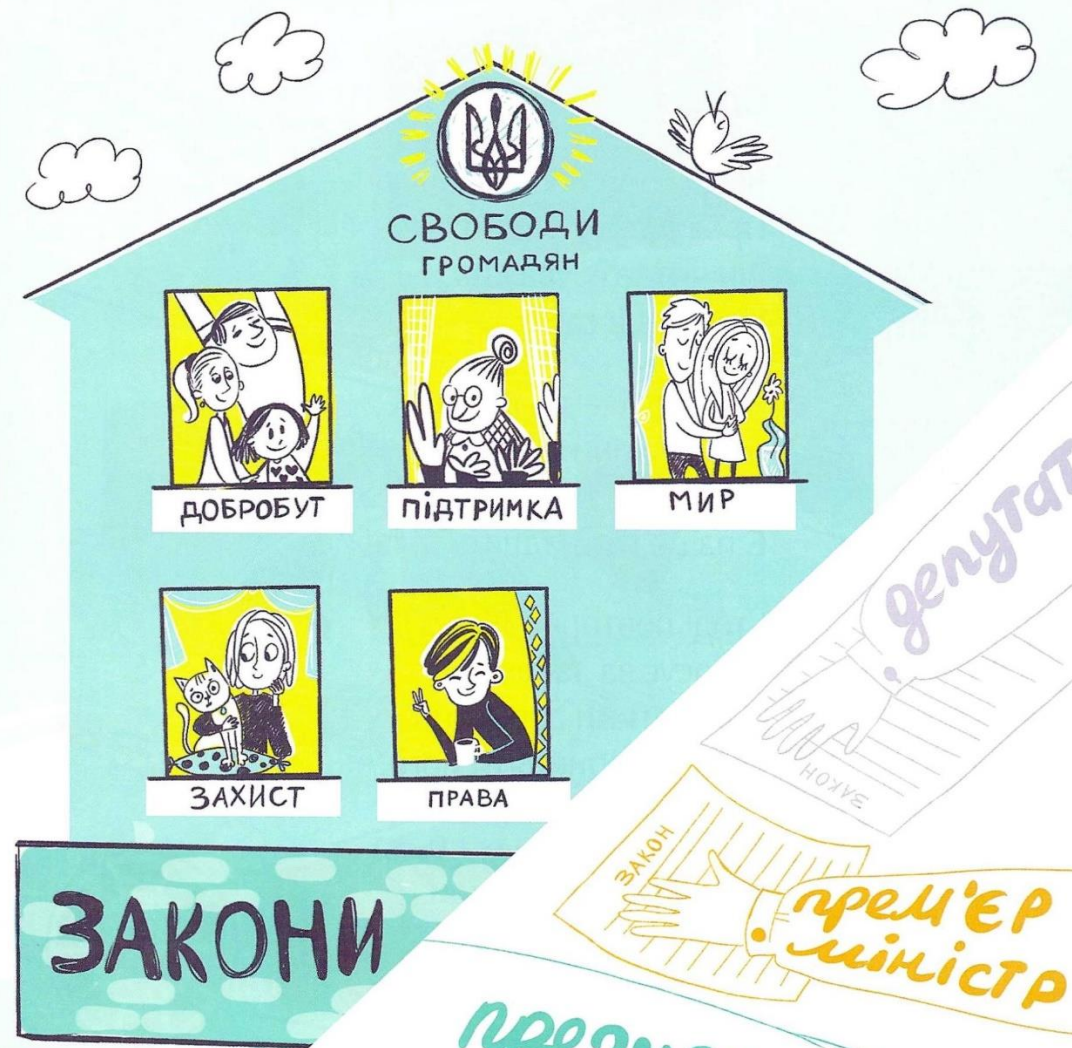
Як розглянули поправки,
Обсудили все разом,
Голосують депутати.
Якщо більшість проєкт схвалить,
То і прийнято закон.

Стаття 92

А закон – хто це не знає,
Правила життя для всіх!
Що робити визначає,
А чого робить не слід.

Що найкраще для народу?
Гідність, мир, права, добробут
І насамперед – свобода!
І найменше заборон.
Пам'ятай це, депутате,
Як писатимеш закон!

Стаття 93

Мають право депутати,
Уряд, президент також
Свій закон пропонувати
Для пришвидшення реформ.

Стаття 94

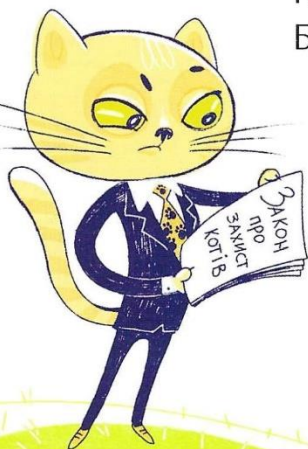
Всі закони невідкладно
Президенту подають,
Він читає їх уважно
І вникає в саму суть.

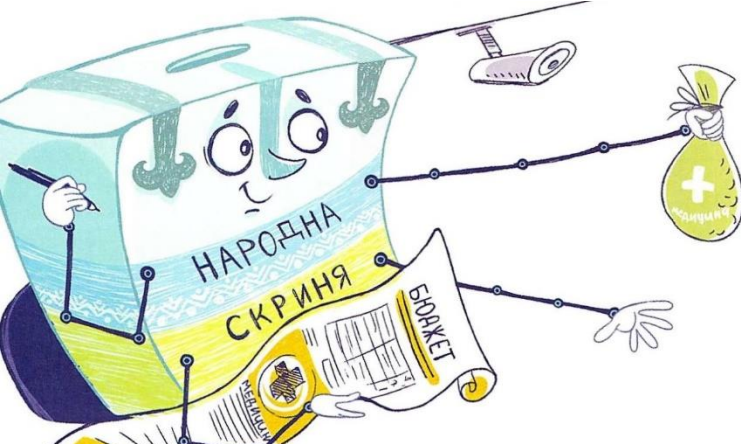
Якщо згоден – публікує,
Щоб закони знали всі!
Якщо ні – то заблокує,
Є на це п'ятнадцять днів!

І тоді повторно Рада
Голосує за закон.
Дві третини депутатів
Можуть прийняти його.

Президент не має права
Блокувати цей закон.
Публікує невідкладно
Без усяких перепон!

Цей закон всі прочитають
І мине як десять днів,
Закон сили набирає,
Він – обов'язок для всіх!

Стаття 95

Бюджет ділить все багатство
Щоби користь всім була!
Кожен сплачує податки,
Щоб країна розцвіла!

Всі доходи і видатки
Для усіх-усіх потреб,
З кого взяти, кому дати —
Це вирішує бюджет!

Стаття 96

Кожен рік бюджет державний
Уряд Раді надає,
Пораховано докладно
Кожну гривню, що там є!

Поділити справедливо
Щоб бюджет між усіма,
Рада радиться з міністром,
Та вирішує сама.

Стаття 97

Кабінет Міністрів Раді
Надає щорічний звіт.
Скільки грошей назбирали,
І куди їх роздали.

Стаття 98

Уряд гроші витрачає
Як наказує бюджет.
Рада це перевіряє,
Гроші спільні стереже!

Стаття 99

Українські гроші – гривня!
Тільки в гривнях платежі!
Долар, євро в Україні
Іноземні і чужі.

Стежить Банк Національний
За стабільністю грошей,
Він над банками – начальник,
Гривню пильно береже.

РАДА НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ

Стаття 100

Скільки гривень карбувати,
Яка ставка на кредит,
Рада Банку визначає
І дає щорічно звіт.

Стаття 101

Омбудсмен проконтролює
Чи додержуються прав,
Чи захищені в нас люди,
Щоб парламент добре знав.

Розділ Президент України

Стаття 102

Президент – глава держави
І найвищий представник!
Гарантує людям Право,
Конституцію і Мир!

Стаття 103

Президентом може бути
Той, хто має тридцять п'ять,
Знає мову й власну думку
Може добре захищати!

Президента обирає
Кожен з нас, усі разом!
Хто людей переконає,
Що найкращий план він має,
Того й виберуть гуртом!

Стаття 104

Президент дає присягу:
– Захищатиму людей!
Обіцяю захист права!
Мир, добро, авторитет!

Стаття 105

Президент – недоторканий,
Щоб служити людям міг!
Це звання його поважно
Зберігається повік.

Стаття 106

Президент відповідає
За безпеку і за мир.
Незалежність захищає
Серед світових країн.

Стаття 107

Оборона і безпека
Для держави головне!
Ці питання в президента
Важливіші над усе!

Стаття 108

Президент народу служить
Поки новий президент
На поважний пост не вступить
І присяги не складе.

Стаття 109

Якщо хоче у відставку
Президент з посади йти,
Особисто має Раді
Він про це доповісти.

Стаття 110

А буває, що здоров'я
В президента вже нема.
Від державних справ вагомих
Ясний розум постраждав.

Як підтвердить це лікарня,
А також Верховний Суд,
Президент – неповноважний,
Якщо більшістю у Раді
Цю хворобу визнають.

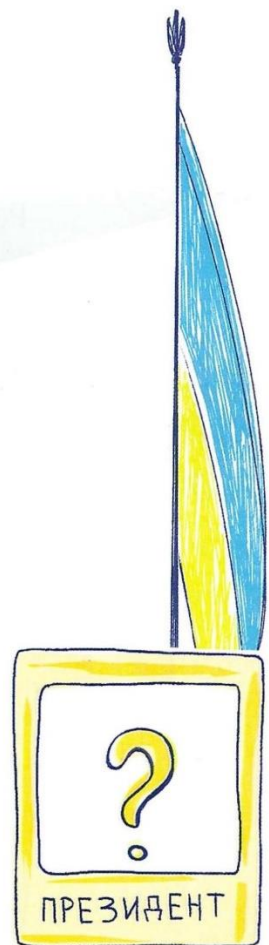
Стаття 111

Президент народу служить.
Та як зрадить він людей,
Недовіру оголосять
І з посади геть піде!

Щоб не сталося такого
Назавжди запам'ятай:
Обирай завжди свідомо!
І брехні не довіряй!

Стаття 112

Президента як немає
Замість нього Голова.
У Верховній Раді знають:
Він за все відповідає,
Поки люди не обрали
Іншого керівника.

Стаття 113

Кабінет Міністрів – уряд.
Головний – прем'єр-міністр.
Всім в країні порядкує,
Робить справи головні!

Прем'єр-міністр

Стаття 114

Хто очолить новий уряд
Пропонує президент.
Та його кандидатуру
Рада схвалює усе ж.

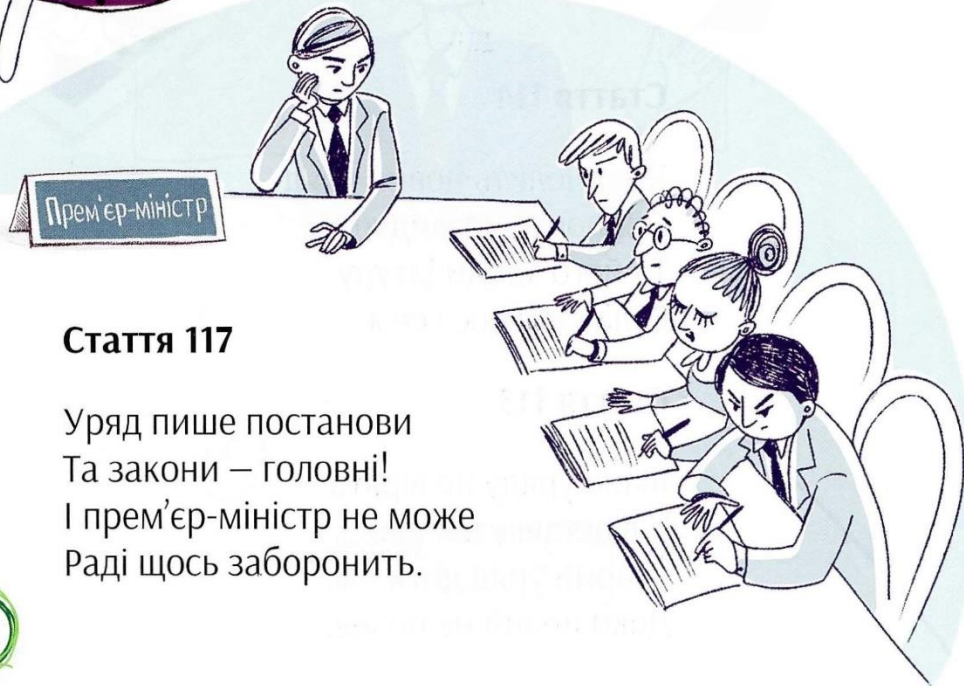
Стаття 115

Якщо уряду не вірять
У відставку він іде.
Старий уряд доти діє,
Доки новий не почне.

Стаття 116

Щоб були у нас лікарні,
Світло, газ, тепло, вода,
Школи, транспорт і книгарні –
Він за все відповіда!

Стаття 117

Уряд пише постанови
Та закони – головні!
І прем'єр-міністр не може
Раді щось заборонить.

Стаття 118

Є мільйони справ важливих,
Але уряд в нас один!
Де візьме він час і сили?
Підкажи, громадянин!

В кожній області, в районах
І у Києві також
Є своя, місцева влада,
На чолі з керівником!

Кожен знає своє місто
Краще як прем'єр-міністр,
Краще, як усі міністри,
Якщо гарний керівник!

У містечках і у селах
Самоврядна влада є,
Але це окрема тема,
В Конституції теж є!

Стаття 119

Шанували щоб закони,
Щоб дотримувались прав,
Щоб не шкодили нікому
І щоб кожен працював.

За усім цим влада стежить.
Та порядок лише там,
Де живе людина чесно
Навіть без керівника.

Стаття 120

Урядовці служать чесно
І не мають інших справ.
Без приватних інтересів.
Їх народ на службу взяв!

Розділ Правосуддя

Стаття 124

Правосуддя справедливе –
Це мета усіх судів!
Щоб по правді всіх судили, –
Так народ завжди хотів!

Суд вирішує всі спори
І карає за вину!
Тільки суд. І це нікому
Розглядати не дають.

Стаття 125

Суди різними бувають.
Перший – розглядає спір,
Своє рішення приймає,
Хто правий, хто не правий!

Другий – скаргу розглядає
Як не згоден хтось з судом.
Перше рішення звіряє
Чи дотримано закон.

Най-найвищий суд – Верховний!
Наймудріші судді там.
Щоб закони й постанови
Не зашкодили правам.

Бо, на жаль, таке буває,
Що прем'єр чи депутат
Про людину забуває.
Та Верховний Суд не дасть!

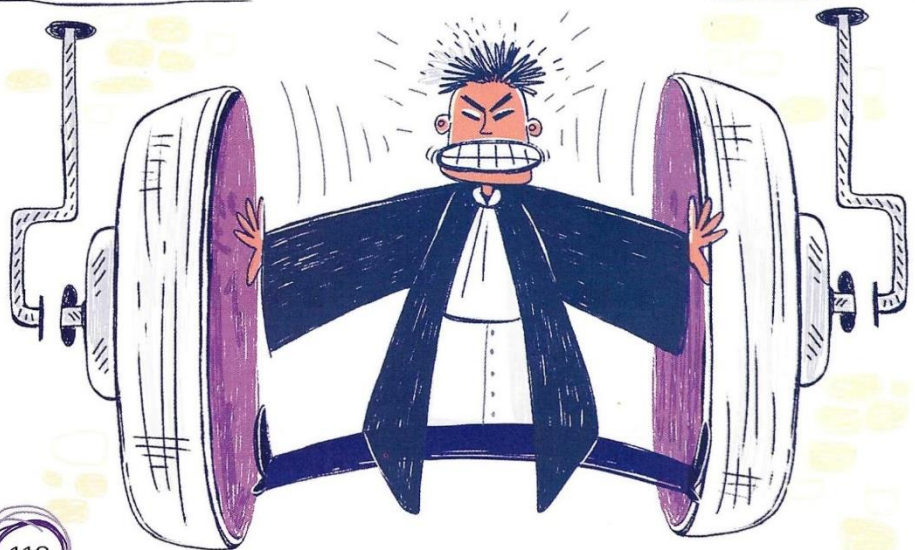

Стаття 126

Ні від кого не залежить
Справедливий чесний Суд!
Конституція і право –
Ось, на що зважають тут!

Незалежність – це основа
Справедливості судів!
Суд не слухає нікого
Хто би радити хотів.

Не дозволено нікому
На суди чинити тиск!
Хто порушить заборону –
За законом відповідь!

Стаття 127

Судді мудрі, доброчесні,
Компетентні правники,
Щоб суддею колись стати
Треба вчитися роки!

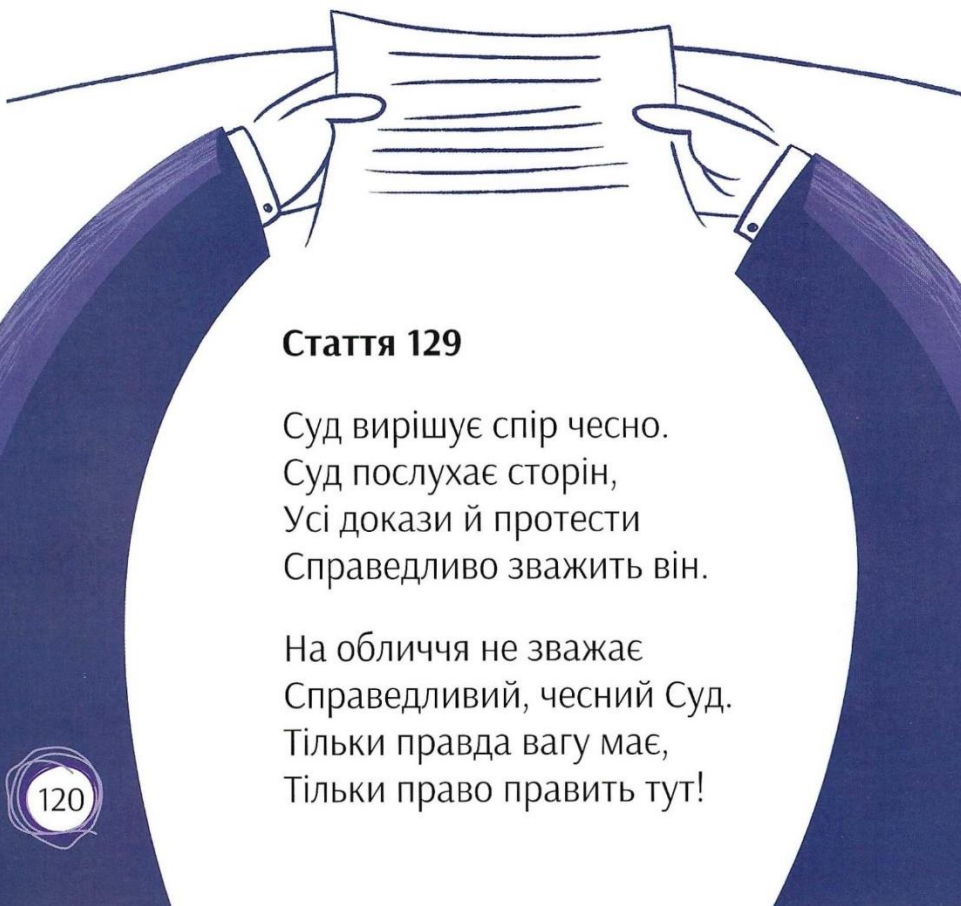
Стаття 128

Вища рада правосуддя
Кандидатів подає.
На посаду усіх суддів
Призначає президент.

Стаття 129-1

Суд виносить постанови
І вони для всіх закон!
Дія їх обов'язкова
Без найменших перепон!

Стаття 129

Суд вирішує спір чесно.
Суд послухає сторін,
Усі докази й протести
Справедливо зважить він.

На обличчя не зважає
Справедливий, чесний Суд.
Тільки правда вагу має,
Тільки право править тут!

Стаття 130

Суд утримує держава,
У бюджеті є рядок.
І ніхто не має права
Не додати й копійок!

Стаття 131

Вища рада правосуддя
Суд в образі не дає!
Захищає суд і суддів
І присягу стереже.

Якщо суд присягу зрадить
І забуде про права,
Покарає Вища рада!
Шляху іншого нема!

Стаття 131-1

Як людина скоїть злочин,
То від кари не втече.
Прокурор знайде той доказ,
Що провину доведе.

Стаття 131-2

Адвокати захищають,
Як порушені права.
Всі закони добре знають
Й Конституції слова.

Не забудь про адвоката
Як потрапиш у біду!
Не кажи: «Я винуватий!»,
А кажи: «Я помовчу!».

Право є на адвоката! –
Друзям всім перекажи!
Маєш право захищатись
Не визнаючи вини.

Маєш гроші чи не маєш,
Адвокат прийде завжди!
Конституцію хто знає,
Вбережеться від біди!

ВИМАГАЮ
АДВОКАТА!

Розділ Територіальний устрій України

Стаття 132

Різні землі і умови,
Різні люди і життя,
Ліс, поля, степи і гори
Пісні інші, інший говір —
Це строката Україна,
Що на всіх у нас одна!

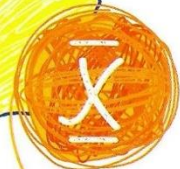

Стаття 133

Територія країни
Має поділ обласний.
В кожній області — райони
Біля міста чи сільські.

Є міста малі й великі,
Але рівні всі в правах!
Київ — для усіх столиця
На Дніпрових берегах.

Розділ
Автономна
Республіка Крим

Стаття 134

Крим – півострів автономний.
Свій парламент і права,
Особливі і широкі...
Так було. Тепер – нема!

Прийде час, повернем Крим
І навіки будем з ним!

Стаття 140

У містечках і у селах
Для місцевих спільних справ
Діє самоврядування,
Яке сам народ обрав!

Рада управляє містом
З головою на чолі.
Він тут за прем'єр-міністра
В своєму місті чи селі.

Стаття 141

Обирають депутатів
До сільських й місцевих рад
На п'ять років працювати
Серед мешканців громад.

Стаття 142

Місто має свої гроші,
Свій бюджет (це гаманець)!
Витрачає на що хоче
І звітує під кінець.

Стаття 143

Щоб порядок був в громаді
Управляти треба всім.
Через депутатів ради
Можуть всі пропонувати
Як найкраще жити їм.

Стаття 144

Рада рішення приймає
З найважливіших питань.
Хто в громаді проживає,
Той про рішення ці знає,
Бо в газеті почитав.

Стаття 145

Суд на захисті громади,
Захистить її права.
Люди, ради, депутати –
Можуть всі на суд подати
І, звичайно, голова!

Стаття 146

Більш докладно всі питання
Врегулює закон.
Право самоврядування
У громад без перепон!

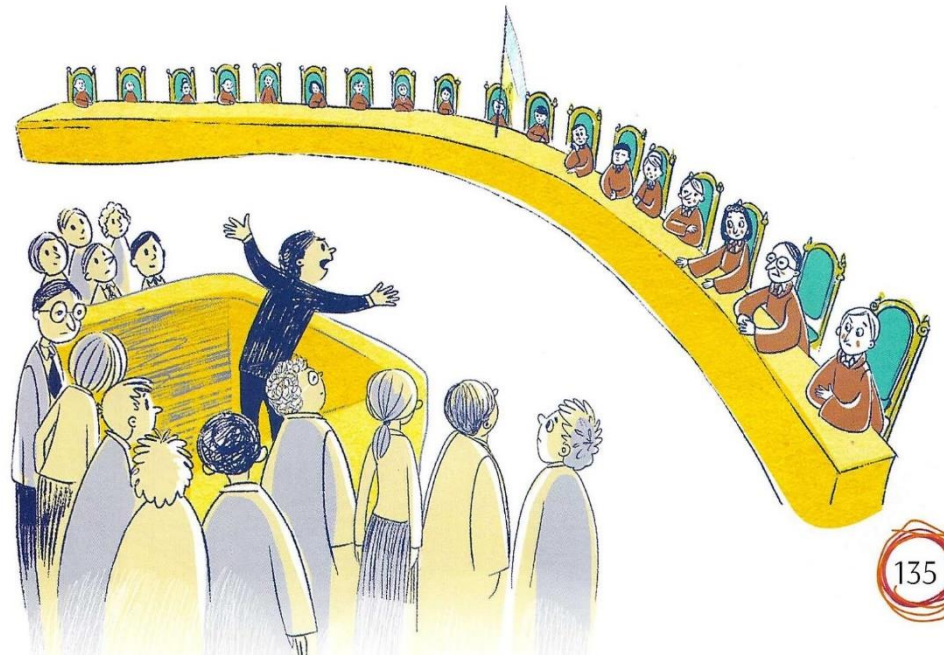
Стаття 147

Конституція – найвищий
Основний Закон для всіх!
Депутатам і міністрам,
Президентам – поготів!

Щоб на лад конституційний
З них ніхто не зазіхав,
Діє Суд Конституційний –
Оборонець наших прав!

Стаття 148

Пожалітись можуть люди
У Конституційний Суд!
Вісімнадцять мудрих суддів
Справедливість віднайдуть!

Стаття 149

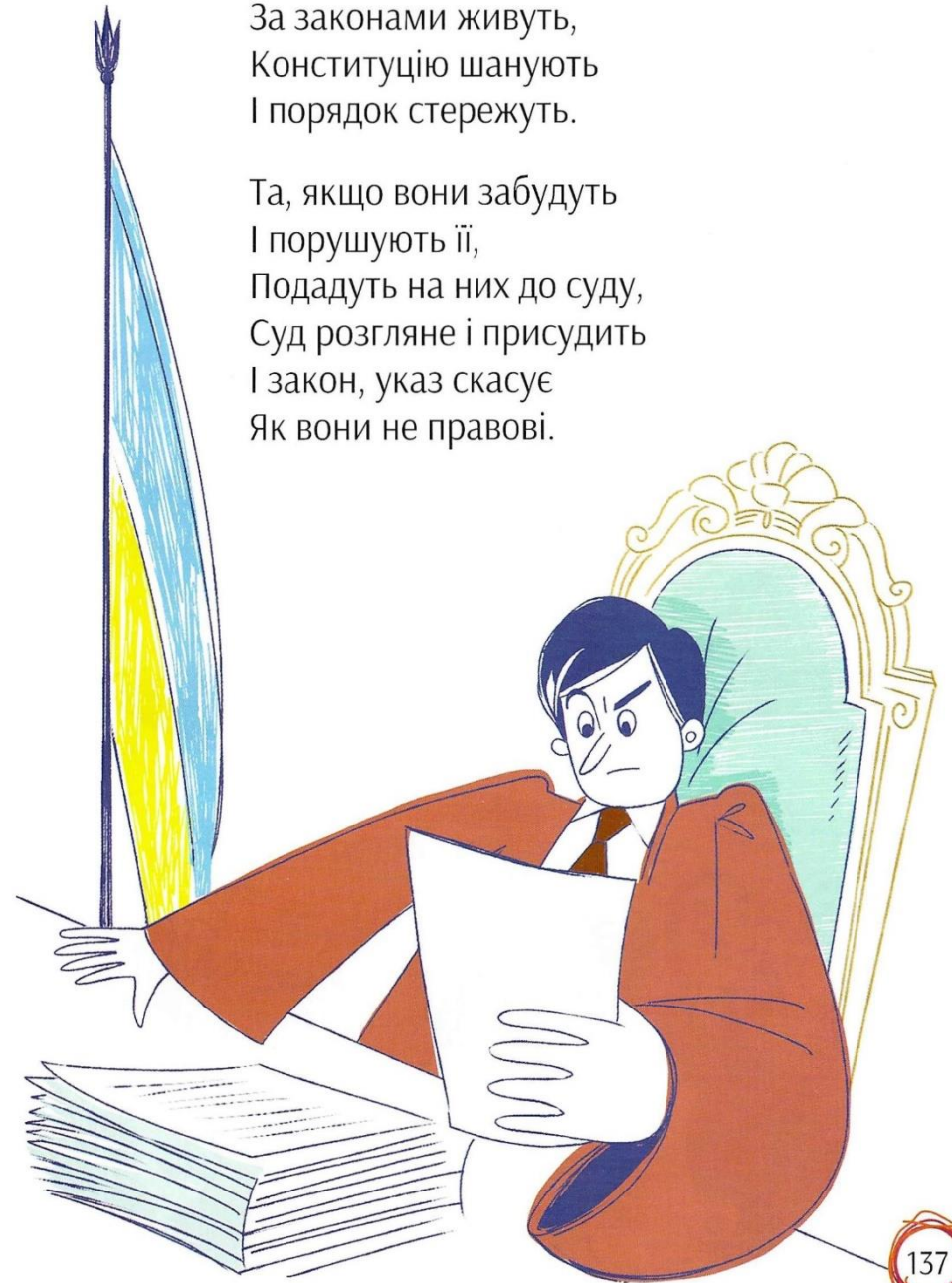
Не боявся щоб нікого
І душою не кривив,
Мають судді охорону
Особисту й для сім'ї.

Стаття 150

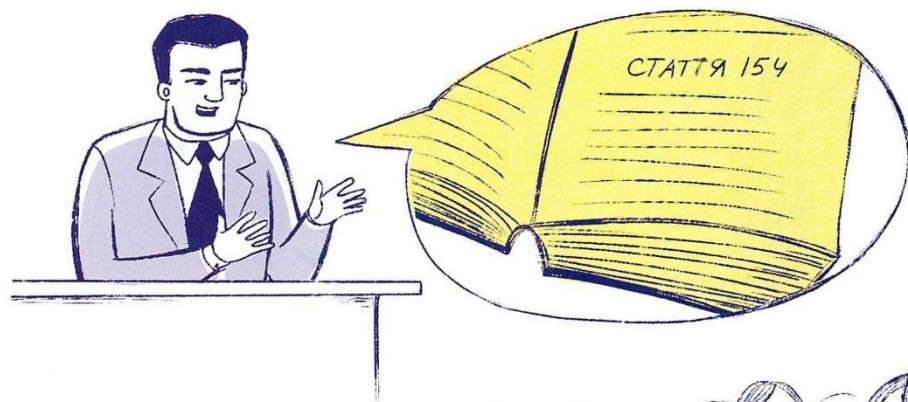
Рада, президент чи уряд
За законами живуть,
Конституцію шанують
І порядок стережуть.

Та, якщо вони забудуть
І порушують її,
Подадуть на них до суду,
Суд розгляне і присудить
І закон, указ скасує
Як вони не правові.

Стаття 154

Президент чи депутати,
Коли їх сто п'ятдесят,
Можуть запропонувати
Конституцію змінити.
Рада вирішить, чи так.

Стаття 156

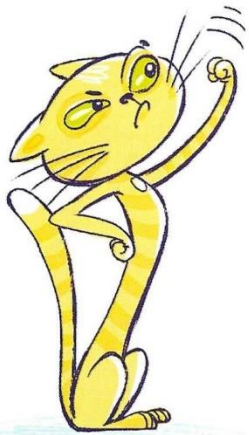
Коли йдеться про основи,
Демократію, права,
Референдум від народу
Має тут найвище слово,
Він усьому голова!

Стаття 157

Щоб ніхто не міг ніколи
Скасувати всі права,
В Конституції окрема
Є тринадцята глава!

Неможливо скасувати
Чи обмежити права,
Незалежність проміняти
На чийсь пусті слова.

Конституції не пишуть
Під диктовку ворогів,
Бо нема нічого вище
За свій розум на землі!

Своя воля, своє право,
Свій порядок і свій лад!
Конституція – це правда
Українських громадян!

Стаття 158

Як поправку відхилили,
Друга спроба – через рік!
Одна Рада – одні зміни!
Щоб цей захист від свавілля
Конституцію вберіг.

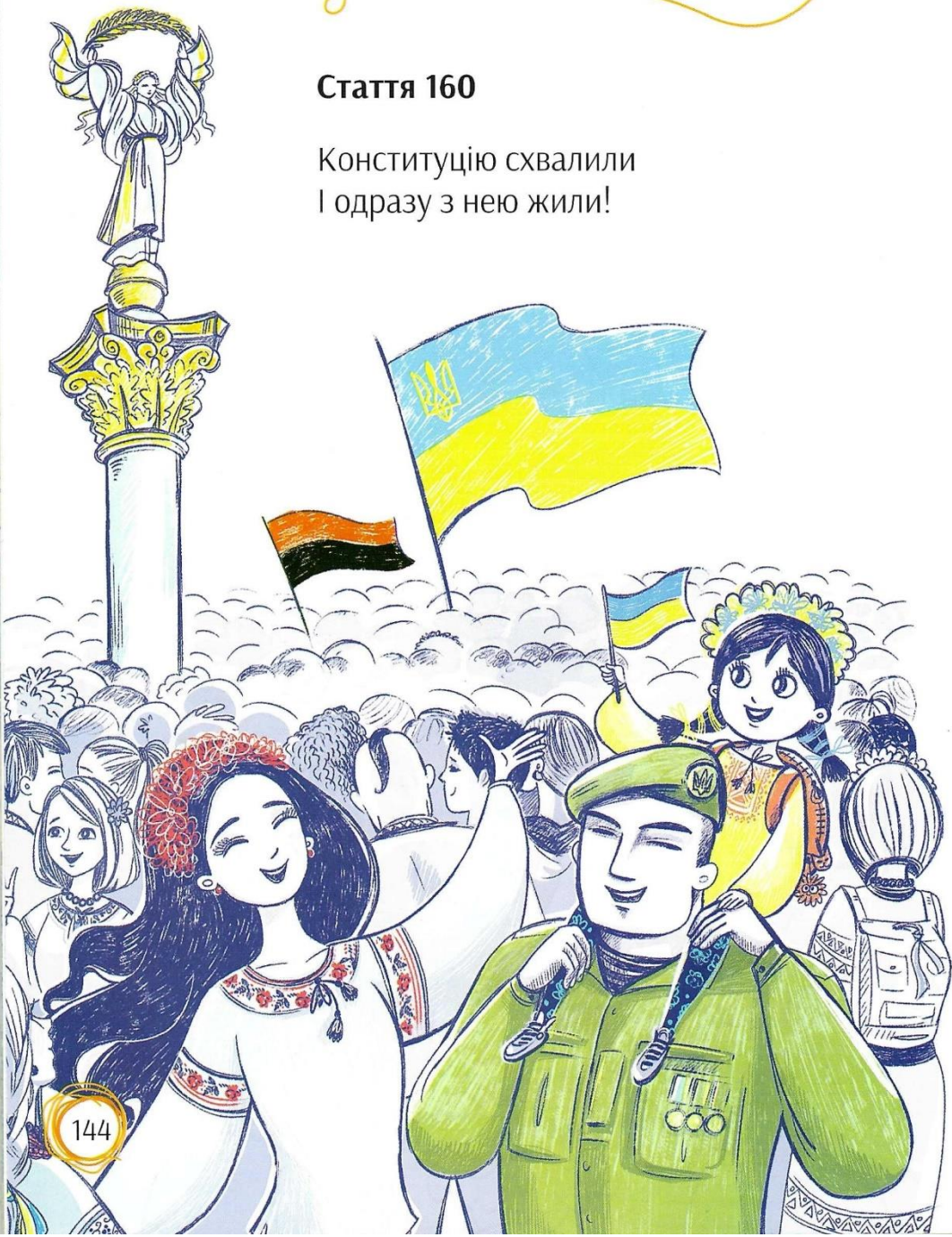
Стаття 159

Перед тим, як внести зміни,
Йдуть дискусії в суді.
Тоді Суд Конституційний
Скаже «Так», а може й «Ні!».

Стаття 160

Конституцію схвалили
І одразу з нею жили!

28
ЧЕРВНЯЗ Днем
Конституції
України

Стаття 161

Двадцять восьмий день у червні
Конституцію вшануй!
Свято права і свободи
Разом з друзями святкуй!

Фото використане з архівів «Укрінформ» www.photo.ukrinform.ua, <https://photonew.ukrinform.com/>

На світлині доповідач по тексті Конституції України Михайло Сирота.
28 червня 1996 року. Київ.

Зміст

ПРЕАМБУЛА	5
I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	6
Стаття 1 - 20	6 - 37
II. ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА	38
Стаття 21 - 68	38 - 77
III. ВИБОРИ. РЕФЕРЕНДУМ	78
Стаття 69 - 74	78 - 81
IV. ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ	82
Стаття 75 - 101	82 - 99
V. ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ	100
Стаття 102 - 112	100 - 107
VI. КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ	108
Стаття 113 - 120	108 - 113
VIII. ПРАВОСУДДЯ	114
Стаття 124 - 131-2	115 - 125

IX. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ	126
Стаття 132 ,133	126, 127
X. АВТОНОМНА РЕСПУБЛІКА КРИМ	129
Стаття 134	129
XI. МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ	130
Стаття 140 -146	130 - 133
XII. КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ	134
Стаття 147 -150	135 - 137
XIII. ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ	138
Стаття 154 -159	138 - 143
XIV. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	144
Стаття 160, 161	144, 145

За підтримки Всеукраїнського
правоосвітнього руху
«СПРАВЕДЛИВЦІ»

ISBN 978-617-7227-65-5

9 786177 227655

Літературно-художнє видання

Володимир Читай
Конституція для всіх: і великих і малих

Видавничий дім «Панорама»
79011, м. Львів, вул. Д. Вітовського, 25/10
Тел. (032) 297 06 76, e-mail: romanzuk@gmail.com

ТоунДрайв

Анімаційна студія
www.toondrive.com